

Marek Krzysztof Kolasiński

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Subsydiowanie ze źródeł publicznych inwestycji w infrastrukturę sportową w prawie Unii Europejskiej

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/SIT.2013.017>

1. Wstęp

Zagadnienie stosowania prawa konkurencji Unii Europejskiej do sportu jest bardzo złożone. Judykatura wypracowała już jednak znaczny dorobek, jeśli chodzi o badanie analizowanego rodzaju aktywności przez pryzmat zakazów nadużywania pozycji dominującej i zawierania porozumień ograniczających konkurencję (art. 101 i 102 TFUE). Płaszczyznę, na której sfera szkodliwej niepewności prawnej jest większa, stanowią reguły udzielania subsydiów ze źródeł publicznych na budowę infrastruktury sportowej¹. Kwestia ta ma ogromne znaczenie społeczno-gospodarcze. Zbyt daleko idąca ingerencja prawa unijnego w przedmiotową problematykę może destabilizować działania służące krzewieniu kultury fizycznej. Warto rozważyć, czy unijne prawo subsydiów pozwala na wspieranie ze źródeł publicznych budowy dużych obiektów sportowych.

¹ Por. Commission Staff working document. The EU and Sport: Background and Context. Accompanying document to the White Paper on Sport, COM (2007) 391 final, s. 28.

2. Unijne regulacje prawne dotyczące udzielania pomocy publicznej podmiotom realizującym inwestycje w infrastrukturę sportową

Wiodące znaczenie dla unijnego prawa subsydiów ma art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej². W ust. 1 stanowi on, że z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu środków państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji przez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na handel między państwami członkowskimi.

W prawie unijnym pomoc publiczna przyjmować może bardzo zróżnicowaną postać, m.in. subwencji, dotacji, gwarancji, poręczeń, kredytów preferencyjnych, zwolnień podatkowych.

Węzłowymi elementami konstrukcyjnymi pojęcia przedsiębiorstwa są samodzielność i prowadzenie działalności gospodarczej. Zakres drugiego z tych kryteriów wykracza poza orientację na osiągnięcie zysku i obejmuje niemal wszystkie formy aktywności ekonomicznej³. W pojęciu przedsiębiorstwa mieszczą zatem nawet instytucje typu *non profit* i *non for profit*.

Szeroko rozumie się również pojęcia zakłócającego konkurencję wpływu na handel między państwami członkowskimi⁴ i źródeł publicznych. Warto przy tym zauważyć, że jak wskazują Andreas Kanul oraz Francisco Pérez Flores, w orzecznictwie przesłankę zniekształcenia konkurencji bada się zawsze łącznie z przesłanką wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi⁵.

² Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TFUE), Dz.U. UE z 2010 r. C 83, s. 47.

³ Por. D. Miąsik, *Prawo konkurencji*, w: *Prawo europejskie. Zarys wykładu*, red. R. Skubisz, E. Skrzydło-Tefelska, Lublin 2003, s. 333, 334.

⁴ Por. punkt 4.

⁵ Por. A. Kanul, F. Pérez Flores, *State Aid*, w: *The EC Law of Competition*, red. J. Faull i A. Nikpay, New York 2007, s. 1717.

Podkreślić należy jednak, że państwa mogą, zgodnie z prawem unijnym, udzielać pomocy przedsiębiorstwom, jeżeli nie prowadzi to do zakłócenia prawidłowego funkcjonowania mechanizmów konkurencyjnych w relacjach handlowych między krajami członkowskimi.

3. Ogólne zasady stosowania prawa Unii Europejskiej do sportu

Pierwszym obszarem, na którym prawo wspólnotowe (unijne) znalazło zastosowanie do sportu, była swoboda przepływu osób⁶. Z dużym zainteresowaniem opinii publicznej spotkał się w szczególności wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Union Royale Belge des Sociétés de Football Association ASBL v. Jean Marc Bosman*, który doprowadził do głębokiej przebudowy zasad funkcjonowania klubów piłkarskich w Europie. W orzeczeniu tym Trybunał uznał za sprzeczne z prawem postanowienia regulaminów związków sportowych, zgodnie z którymi „zawodowy piłkarz będący obywatelem jednego z państw członkowskich nie może, po wygaśnięciu kontraktu z klubem, zostać zatrudniony przez klub innego państwa członkowskiego, o ile ten ostatni nie zapłaci poprzedniemu klubowi kosztów transferu, szkolenia lub rozwoju”⁷. W wyroku tym wskazano też, że prawo wspólnotowe (unijne) „wyklucza stosowanie reguł ustanowionych przez stowarzyszenia sportowe, według których w meczach rozgrywanych w organizowanych przez nie zawodach kluby piłkarskie mogą wystawiać do gry na boisku tylko limitowaną liczbę zawodowych graczy będących obywatelami innych państw członkowskich”. Zdaniem Trybunału „Takie reguły są sprzeczne

⁶ Por. wyroki w sprawach *Welfare and Koch v. Union Cycliste Internationale*, C 36/74, [1974] ECR 1405; *Dona v. Mantero*, C 13/76, [1976] ECR 1333; *Union Royale Belge des Sociétés de Football Association ASBL v. Jean Marc Bosman*, C-415/96, [1995] ECR I 4921; *Deutscher Handballbund eV v. Maros Kolpak*, C-438/00, [2003] ECR I 4135; *Simutenkov*, C-265/03, [2005] ECR I 2579.

⁷ Tłumaczenie cytowanych fragmentów orzeczenia w sprawie *Marca Bosmana* za: *Prawo wspólnot europejskich. Orzecznictwo*, red. W. Czapliński, R. Ostrihansky, P. Saganek, A. Wyrozumska, Warszawa 2005, s. 564.

z zakazem dyskryminacji ze względu na obywatelstwo w odniesieniu do zatrudnienia, wynagrodzenia i warunków pracy”.

Z punktu widzenia tematu artykułu na szczególną uwagę zasługują unijne zasady interwencji antymonopolowej w działalność sportową. Podkreślić należy, że ogólne przepisy dotyczące zasad udzielania pomocy publicznej znajdują się w sekcji drugiej rozdziału I pt. „Reguły konkurencji” Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Sekcja I tego rozdziału nosi tytuł „Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw”, a znajdują się w niej m.in. zakazy zawierania porozumień ograniczających konkurencję (art. 101 TFUE) i nadużywania pozycji dominującej (102 TFUE). Wykładnia systemowa skłania do poszukiwania analogii między orzecznictwem dotyczącym art. 101 i 102 TFUE a zasadami kontroli udzielania pomocy publicznej.

Za wiodące unijne orzeczenie dotyczące zasad interwencji antymonopolowej w działalność sportową uznaje się wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 18 lipca 2006 r. w sprawie Meca-Medina i Majcen⁸, w którym zaaprobowano badanie związkowych rozwiązań antydopingowych przez pryzmat prawa konkurencji. Na obecnym etapie rozwoju prawa unijnego poza sporem mamy do czynienia z faktem, że działalność sportowa podlega ograniczeniom wynikającym z unijnego prawa konkurencji oraz że profesjonalne kluby sportowe mogą być uznane za przedsiębiorstwa, a związki sportowe za przedsiębiorstwa lub za związki przedsiębiorstw⁹. Należy jednak podkreślić, że stosowanie prawa unijnego do sportu nie jest mechaniczne. W judykaturze widoczne jest zrozumienie dla specyficznych cech sportu. Nie jest w szczególności kwestionowana legalność funkcjonowania reprezentacji narodowych¹⁰, dopuszczalność łącznej sprzedaży praw medialnych przez kluby¹¹ i legalność regulacji

⁸ C-519/04, [2006] ECR I 6991.

⁹ Por. R. Kopczyk, *Zakaz dyskryminacji w sporcie w prawie Unii Europejskiej*, Warszawa 2013, s. 99 i n.

¹⁰ *Walfare and Koch v. Union Cycliste Internationale*, C 36/74, [1974] ECR 1405.

¹¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Ekonomicznego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Rozwijanie europejskiego wymiaru sportu, Bruksela 18 stycznia 2011, KOM (2011) 12, s. 9.

związkowych zakazujących kontrolowania przez jeden podmiot kilku klubów¹². Nawet w uznanym za daleko idące¹³ rozstrzygnięciu w sprawie Meca-Medina i Majcen Trybunał Sprawiedliwości zastosował racjonalne kryteria oceny legalności działalności związków sportowych¹⁴.

Warto podkreślić, że Komisja Europejska dostrzega specyfikę finansowania sportu. Należy tu wskazać na przedstawioną przez nią „Białą księgę na temat sportu”. W dokumencie tym znajduje się stwierdzenie, że „w sporcie na poziomie najbliższym obywatelom równe szanse i otwarty dostęp do uprawiania sportu może być jedynie zapewniony przez silne zaangażowanie władz publicznych. Komisja rozumie znaczenie pomocy publicznej dla sportu na poziomie najbliższym obywatelom i sportu dla wszystkich i popiera taką pomoc, pod warunkiem że jest ona przyznawana zgodnie z prawem wspólnotowym (unijnym-mkk)”¹⁵.

4. Dorobek decyzyjny i analityczny Komisji Europejskiej w sprawach dotyczących inwestycji w infrastrukturę sportową

Komisja Europejska stoi na stanowisku, że w większości przypadków, z uwagi na charakter przedsięwzięcia i niewielkie rozmiary pomocy, wsparcie publiczne dla inwestycji w infrastrukturę sportową nie wywiera wpływu na handel między państwami członkowskimi. W sytuacjach tego typu nie powstają wątpliwości dotyczące naruszenia prawa unijnego w zakresie reguł udzielania pomocy publicznej. Komisja wskazuje jednocześnie, iż profesjonalne kluby

¹² Por. S. Weatherill, *European Sports Law*, Hague 2007, s. 149.

¹³ Por. S. Colucci, *Sport in the EU Treaty: In the Name of Specificity and Autonomy*, w: *The Future of Sports Law in the European Union*, red. R. Blanpain, Alphen 2008, s. 32.

¹⁴ Por. R. Parrish, S. Miettinen, *The Sporting Exception in European Union Law*, Hague 2008, s. 106; M.K. Kolasiński, *Glosa do orzeczenia Sądu Pierwszej Instancji w sprawie Meca-Medina*, „Państwo i Prawo” 2010, nr 11, s. 133–135.

¹⁵ Bruksela 11 lipca 2007 r., COM(2007) 391 wersja ostateczna, punkt 3.2.

sportowe są zaangażowane w działalność gospodarczą, a ich aktywność podlega kontroli przez pryzmat unijnego prawa pomocy publicznej, której celem jest zapewnienie, by udzielane subsydia nie godziły w uczciwą konkurencję („to ensure that subsidies do not disrupt fair competition”¹⁶).

W kierunku wytyczonym przez Komisję Europejską idzie Rozporządzenie 733/2013 z dnia 22 lipca 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 994/98 dotyczące stosowania art. 92 i 93 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa¹⁷. W myśl jego pkt 11: „W sektorze sportu, w szczególności sportu amatorskiego, pewne środki podjęte przez państwa członkowskie mogą nie stanowić pomocy, ponieważ nie spełniają wszystkich kryteriów przewidzianych w art. 107 ust. 1 TFUE, na przykład dlatego, że beneficjent nie prowadzi działalności gospodarczej, lub dlatego, że nie zachodzi oddziaływanie na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Jednak w zakresie, w jakim środki w dziedzinie sportu stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, państwa członkowskie mają obecnie obowiązek informować o nich Komisję. Środki pomocy państwa w dziedzinie sportu, w szczególności sportu amatorskiego lub na małą skalę, często mają ograniczony wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi i nie powodują poważnych zakłóceń konkurencji. Ponadto przyznawane kwoty są zazwyczaj niewielkie. Na podstawie zdobytego doświadczenia można określić jasne warunki zgodności, tak aby pomoc na rzecz sportu nie prowadziła do żadnych poważnych zakłóceń”.

Kwestią o zasadniczym znaczeniu dla zagadnienia subsydiowania ze źródeł publicznych inwestycji w infrastrukturę sportową w prawie Unii Europejskiej jest sposób ujmowania problemu zniekształcenia konkurencji wpływającego na handel między państwami członkowskimi. W orzecznictwie kryterium to jest rozumiane bardzo szeroko¹⁸. Dla zilustrowania tego stwierdzenia wskazać można na

¹⁶ http://ec.europa.eu/sport/what-we-do/state-aid_en.htm (dostęp: 19 grudnia 2013 r.).

¹⁷ Dz.U. U.E. 2013 L 204/11.

¹⁸ Por. R. Lane, *EC Competition Law*, Harlow 2000, s. 335.

decyzję Komisji w sprawie Terra Mitica¹⁹. W tym przypadku zarzewiem sporu była pomoc publiczna udzielona przez Hiszpanię dużemu parkowi tematycznemu. Komisja uznała przedmiotowe wsparcie za sprzeczne z prawem. Głównym argumentem przywołanym przez nią było to, że władze parku prowadziły działania mające przyciągnąć zwiedzających z innych państw członkowskich, a rozmiar i charakter parku uzasadniały traktowanie go jako miejsce docelowego wyjazdu turystycznego. Zbliżoną linię rozumowania można dostrzec w liście komisarz Neelie Kroes do Holandii dotyczącym kompleksu Ahoy w Rotterdamie²⁰. Uzasadniając wątpliwości dotyczące legalności przedmiotowej pomocy, komisarz stwierdziła, że istnieje ogólnoeuropejska konkurencja w zakresie organizacji i promocji międzynarodowych przedsięwzięć, takich jak targi, wystawy, wydarzenia muzyczne i sportowe. Wskazała ona również, że kompleks Ahoy może, tak, jak jego konkurencja, prowadzić działalność na rynku międzynarodowym, np. promując swoje wyróżnienia handlowe poza granicami Holandii („There is pan-European competition for organizing and promotion of international events including fairs, exhibitions, sports and music events. Moreover, Ahoy Rotterdam N.V., like its competitors, can also be active on the international market and e.g. export its own trade fair titles to other Member States”).

Podkreślić należy jednak, że analizowana przesłanka nie jest pozbawiona treści normatywnych. Badając sprawy, w których Komisja uznała, że nie została ona spełniona, szczególną uwagę należy zwrócić na decyzję w sprawie Capital Allowances for Hospitals²¹. W tym przypadku stwierdzono, że nie doszło do naruszenia prawa, pomimo że ustalono, iż udzielona pomoc publiczna potencjalnie mogła wywrzeć wpływ na handel między państwami członkowskimi („effect on trade does exist in potential”)²². A. Kanul i F. Pérez Flores

¹⁹ 2003/227/EC, Dz.U. UE 2003 L 91/23.

²⁰ Bruksela 30 stycznia 2008 r., C (2008) 318. Ostatecznie jednak Komisja uznała pomoc publiczną dla kompleksu Ahoy za zgodną z art. 107 ust. 1 – decyzja z 21 października 2008 r., C 4/08.

²¹ State aid No 543/01 – Ireland.

²² List komisarza M. Montiego do Irlandii z dnia 27 lutego 2002, C (2002) 608 fin.

wskazują, że przyczyną takiego rozstrzygnięcia sprawy był fakt, że irlandzki system ulg podatkowych dla podmiotów inwestujących w infrastrukturę szpitalną w rzeczywistości nie wpłynąłby na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Powołani autorzy wskazują, że przedmiotowa infrastruktura nie należała do kategorii inwestycji, a udzielona pomoc nie doprowadziłaby do powstania kompleksów, które mogłyby przyciągnąć pacjentów z innych państw członkowskich („the tax benefit granted to individuals investing in the construction, extension, and refurbishment of hospitals in Ireland would not affect trade since, prevailing undercapacity, it would not result in the construction of hospital complexes likely to attract patients from other Member States”²³).

Bezpośrednio z inwestycjami sportowo-turystycznymi związana była sprawa holenderskich marin rozstrzygnięta decyzją z 29 października 2003 r.²⁴ W przypadku mariny Nijkerk Komisja wyeksponowała fakt, że średnio zaledwie 0,25% jej kei było wykorzystywanych przez cudzoziemców oraz to, iż zasadniczo służyła ona okolicznym mieszkańcom. Zwrócono również uwagę, że udzielenie przedmiotowej pomocy publicznej nie doprowadziłoby do zniechęcenia mieszkańców Nijkerk do korzystania z marin poza Holandią. Na tej podstawie Komisja doszła do wniosku, że pomoc publiczna dla mariny Nijkerk nie wpłynęłaby na handel między państwami członkowskimi, a jej udzielenie nie naruszyło obecnego art. 107 ust. 1 TFUE²⁵.

Jeśli chodzi o marinę Enkhuizen, Komisja dokonała korzystnego dla dotowanego rozróżnienia na keje przeznaczone dla stałych i okazjonalnych użytkowników. Wśród armatorów traktujących Enkhuizen jako port macierzysty było 10% cudzoziemców, a wśród ogółu użytkowników stanowili oni 14%. W decyzji Komisja zwróciła też uwagę na fakt, że opłaty portowe były relatywnie niskie w porównaniu z innymi kosztami wiążącymi się z utrzymaniem jachtów

²³ A. Kanul, F. Pérez Flores, op.cit., s. 1718.

²⁴ (2003) OJ C 69/4.

²⁵ Por. M. Könings, *State aid and the effect on trade criterion. The Netherlands: measures in favour of non-profit harbours for recreational crafts*, „Competition Policy Newsletter” 2004, nr 1, s. 87.

i ich eksploatacją. Idąc tą drogą rozumowania, stwierdzono, że pomoc publiczna udzielona właścicielowi mariny Enkhuizen nie wpływała na handel między państwami członkowskimi i nie naruszyła art. 107 ust. 1 TFUE²⁶.

Badając decyzję w sprawie holenderskich marin, Martijn Könings stwierdza, że Komisja przyjęła, iż nawet jeżeli w wyniku udzielenia pomocy publicznej doszłoby do zniekształcenia konkurencji o wymiarze lokalnym, to nie zaistniałby skutek w postaci wywarcia wpływu na handel między państwami członkowskimi w rozumieniu obecnego art. 107 ust. 1 TFUE („The Commission therefore concluded that, even if some distortion of (local) competition is not excluded, the support (if any) to the alleged marinas has no effect on trade within the meaning of Article 87 (1) of the EC Treaty”²⁷).

W podobnym kierunku idą decyzje w sprawach Brighton West Pier²⁸ i Dorsten swimming pool²⁹. W pierwszej z nich Komisja uznała, że pomoc publiczna udzielona właścicielowi mola West Pier w Brighton nie wpłynęła na handel między państwami członkowskimi dlatego, że międzynarodowa renoma tego obiektu nie była wystarczająca, by przyciągnąć turystów z innych państw członkowskich³⁰.

W sprawie Dorsten swimming pool Komisja zaakceptowała pogląd o legalności pomocy publicznej udzielanej podmiotowi zarządzającemu i odpowiedzialnemu za utrzymanie we właściwym stanie zespołu basenowego w Dorsten (Niemcy). W sprawie tej podkreślono, że przedmiotowa infrastruktura sportowa służyła wyłącznie lokalnej społeczności, a udzielenie analizowanej pomocy nie mogło wpłynąć ani na handel, ani na konkurencję między państwami członkowskimi.

Komisja Europejska w „Białej księdze na temat sportu” wskazała, że ogólne zasady stosowania unijnych regulacji dotyczących pomocy publicznej do sportu zostały wyrażone przez Dyrektora Generalnego

²⁶ Ibidem.

²⁷ Ibidem.

²⁸ N-560 i NN 17/02, (2002) OJ C 239/3.

²⁹ N-258/2000.

³⁰ Por. A. Kanul, F. Pérez Flores, op.cit., s. 1718.

do spraw konkurencji w liście do Niemiec dotyczącym legalności publicznego wsparcia dla budowy stadionu piłkarskiego w Hamburgu³¹. Według tych postanowień zgodna z prawem unijnym jest pomoc przeznaczona na budowę infrastruktury sportowej, która:

- a) prawdopodobnie nie powstałaby bez interwencji publicznej – jej budowa jest nieopłacalna z punktu widzenia komercyjnego inwestora („the type of infrastructure involved is generally unlikely to be provided by the market because it is not economically viable”);
- b) będzie udostępniana w sposób niefaworyzujący konkretnego przedsiębiorstwa – korzystać z niej będą mogły różne podmioty na rynkowych zasadach („it is not apt to selectively favour a specific undertaking: in other words, the site provides facilities for different types of activities and users and is rented out to undertakings at adequate market based compensation”);
- c) jest potrzebna dla realizacji potrzeb społecznych uznawanych za takie, które powinny być zaspokajane przez władze publiczne („it is a facility needed to provide a service that is considered as being part of the typical responsibility of the public authority to the general public”).

5. Próba zajęcia własnego stanowiska

Linia rozumowania, którą idzie Komisja w sprawach pomocy publicznej, jest podobna do tej, na której opiera się unijne orzecznictwo dotyczące zakazów nadużywania pozycji dominującej (102 TFUE) i zawierania porozumień ograniczających konkurencję (101 ust. 1 TFUE). Warto przy tym wskazać, że w art. 101 ust. 1 i 102 TFUE znajduje się fraza mówiąca o tym, że mogą one „wpływać na handel między państwami członkowskimi”. Z semantycznego punktu widzenia zauważyć należy, że badana przesłanka jest opisana w sposób bardziej otwarty na rozszerzającą wykładnię w art. 101 i 102 TFUE niż w dotyczącym pomocy publicznej art. 107 ust. 1

³¹ „Biała księga na temat sportu”, podpunkt 3.2.2, przypis 6.

TFUE. W ostatnim ze wskazanych unormowań zwrotowi „wpływa na wymianę handlową” nie towarzyszy słowo „może”. Wykładnia językowa nie uzasadnia zatem stosowania łagodniejszego kryterium oceny spełnienia przesłanki wpływu na handel między państwami członkowskimi w sprawach dotyczących pomocy publicznej niż w przypadkach wiążących się z art. 101 ust 1 i 102 TFUE.

Na zasadność stosowania podobnych standardów w sprawach dotyczących pomocy publicznej oraz zakazów zawierania porozumień ograniczających konkurencję i nadużywania pozycji dominującej wskazuje również wykładnia systemowa – art. 101, 102 i 107 znajdują się w tym samym rozdziale TFUE. Do podobnych wniosków prowadzi wykładnia funkcjonalna. Komisja Europejska w dokumencie roboczym *The EU and Sport: Background and Context* słusznie zwraca uwagę, że celem unijnych regulacji dotyczących kontroli pomocy publicznej jest zapewnienie tego, by interwencja publiczna nie zakłócała konkurencji i wewnątrzunijnego handlu („The objective of State aid control is to ensure that government interventions do not distort competition and intra-Community trade”³²). Cele, których realizacji służyć mają art. 101 i 102 TFUE, są zbliżone.

Warto w związku z tym zwrócić uwagę na ukształtowane już orzecznictwo dotyczące pojęcia wpływu na handel między państwami członkowskimi w sprawach dotyczących zakazów zawierania porozumień ograniczających konkurencję i nadużywania pozycji dominującej. W wyroku *Société Technique v. Manschinenbau ULM*³³ Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, iż przesłanka wpływu na handel między państwami członkowskimi jest spełniona, gdy umowa między przedsiębiorstwami wywiera bezpośredni lub pośredni, rzeczywisty lub potencjalny wpływ na strukturę handlu między państwami członkowskimi.

W wytycznych z 27 kwietnia 2004 r.³⁴ Komisja Europejska wskazała, że unijne prawo konkurencji znajduje zastosowanie do

³² Commission Staff working document, s. 27.

³³ C 56/65; [1966] ECR 235.

³⁴ Guidelines on the effect on trade concept contained in Articles 81 and 82 of the Treaty (Wytyczne dotyczące pojęcia wpływu na handel zawartego w art. 81 i 82 Traktatu), C 101/81.

wszelkich ponadgranicznych form aktywności gospodarczej. Przedmiotowa przesłanka może być spełniona nawet przez działania podejmowane tylko w jednym kraju członkowskim, o ile wywierają one odczuwalny wpływ na funkcjonowanie gospodarek w innych państwach Unii. Na szczególną uwagę zasługuje jednak fakt, że Komisja we wskazanym obwieszczeniu stwierdziła, iż unijne prawo konkurencji znajduje zastosowanie tylko, jeżeli wpływ określonego zachowania na handel między państwami członkowskimi jest dostrzegalny i wystarczająco prawdopodobny. Spełnienie tych kryteriów powinno być badane w każdym przypadku indywidualnie.

Rozważając, czy przesłanka wpływającego na handel między państwami członkowskimi zniekształcenia konkurencji została spełniona w sprawach związanych ze wsparciem inwestycji w infrastrukturę sportową, należy dokładnie zbadać sytuację na rynkach, na których działa podmiot ubiegający się o udzielenie pomocy. Szczególnie potrzebne jest wyjaśnienie, czy realizacja inwestycji doprowadzi do tego, że dotowany włączy się w międzynarodową rywalizację na określonym rynku sportowym, a jeśli już w niej uczestniczy, czy zwiększy się atrakcyjność jego międzynarodowej oferty. Innymi słowy, uzasadnione jest ustalenie, czy po zrealizowaniu przedsięwzięcia wzrośnie zdolność wnioskodawcy do przyciągnięcia sportowców i sponsorów kosztem podmiotów prowadzących analogiczną działalność w innych państwach członkowskich. Pewnych wskazówek dotyczących tej kwestii dostarczyć może stwierdzenie tego, czy dotowany prowadzi lub zamierza prowadzić intensywną działalność promocyjną skierowaną bezpośrednio do podmiotów zagranicznych. Patrząc na przedmiotowe zagadnienie z punktu widzenia podmiotów zagranicznych, zbadać należy, czy udzielenie publicznego wsparcia inwestycji zgrozi ich interesom.

Analizie należałoby także poddać to, czy udzielenie przedmiotowego wsparcia może zniechęcić podmioty zagraniczne do zrealizowania podobnych inwestycji w danym kraju członkowskim lub zagrazić opłacalności zrealizowanych już przedsięwzięć. Podkreślić należy przy tym, że ewentualne stwierdzenie zniekształcenia lokalnej konkurencji nie przesądziłoby jeszcze o sprzeczności udzielenia pomocy publicznej z prawem unijnym. Z decyzji Komisji Europejskiej jasno wynika, że naruszenie art. 107 ust. 1 TFUE nie ma

miejsca, jeżeli nie można stwierdzić, iż potencjalnie może dojść do wywarcia wpływu na handel między państwami członkowskimi.

Pamiętać należy również o aksjologii unijnej kontroli subsydiów oraz o zrozumieniu Komisji dla potrzeby wspierania działalności sportowej ze źródeł publicznych. Fakt, iż w prawie unijnym, przewidzianą w art. 107 ust. 1 TFUE, przesłankę wpływu na handel między państwami członkowskimi rozumie się szeroko, nie oznacza aprobaty dla bagatelizowania znaczenia starannej analizy ekonomicznej. Ustalenie spełnienia przedmiotowej przesłanki wymaga solidnego ekonomicznego uzasadnienia i nie może być mechanicznie przyjmowane w każdym przypadku realizacji dużych lub średnich inwestycji w infrastrukturę sportową.

6. Podsumowanie

Stosowanie unijnych unormowań dotyczących pomocy publicznej dla sportu jest kwestią bardzo delikatną. Na tej płaszczyźnie zagadnieniem szczególnej wagi jest konieczność unikania automatyzmu rozstrzygnięć i deformujących uproszczeń.

Nie można oczywiście ignorować faktu, że sport jest ważną dziedziną gospodarki, a kluby działają często w warunkach międzynarodowej konkurencji. Podkreślić należy również to, iż celem unijnej kontroli subsydiów jest zapewnienie, by interwencja publiczna nie zakłócała konkurencji i wewnątrzunijnego handlu, a nie uniemożliwienie władzom publicznym wspierania sportu. Jeżeli interwencja antymonopolowa ma zachować zdolność do realizacji celów postawionych przed nią przez prawodawcę, musi opierać się na starannej analizie ekonomicznej.

SUMMARY

Aids Granted by the State to the Investments in Sport Infrastructure on the Basis of the European Union Law

Applying the European Union public aid law to sport is a very complicated matter. This issue also has a great socio-economic meaning. Improper

interpretation of the European Union legal standards may undermine the state efforts to promote sport activity.

The author researches the relevant European Commission decisions, its theoretical papers, the EU case law and academics' ideas. It is emphasized in the article that there is a necessity to base upon careful economic analyses while applying the EU public aid law to investment in sport infrastructure.

Keywords: European Union, sport infrastructure, state aid.